

C E N E V R E

GÖRÜŞMELERİ

KİMİN YÜZÜNDEN

VE NEDEN

BAŞARIYA

ULAŞAMADI

TÜSTAV

Giriş

5 Eylül 1984. Sovyetler Birliği - ABD Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin sonuç alınmadan sona erişinin birinci yılını yaşıyoruz.Hatırlanacağı gibi, bundan bir yıl önce 5 Eylül 1983'de taraflarca anlaşma sağlanamayan görüşmelerden hemen sonra Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Pershing 2 ve Cruise Missiles atom başlıklı ölüm roketlerini Batı Avrupa'ya yerleştirmeye başlamıştı.

Cenevre silahsızlanma görüşmelerini, dünya barış ve silahsızlanma hareketini yakından izliyenler, Sovyetler Birliği'nin tek taraflı silahsızlanma pahasına da olsa getirdiği silahsızlanma önerilerine karşı, ABD'nin daha baştan beri aldığı olumsuz tavrı, inatçı tutumu ve görüşmeleri çıkmaza sokmaktaki kararlılığı nedeniyle alınan sonuçların olumsuzluğuna şaşmamaktadırlar.ABD'nin niyeti belli, tutumu ortadaydı : Cenevre görüşmelerini kasıtlı olarak çıkmaza sokmak ve bunu bahane ederek zaten kararı çoktan beri verilmiş olan roketleri Batı Avrupa'ya yerleştirmek.Cenevre görüşmelerinden sonuç alınmış, alınmazmış ABD için önemli olan olgu bu değildi.ABD delegasyonunun görüşmeler boyunca aldığı tavır, dünya barış güçlerinin bu tezini doğruluyordu.

5 Eylül 1983. Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde son sözün söyleneceği günlere ve anlaşma sağlanamazsa daha önce kararlaştırılan, ABD Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştiriliş tarihi olan 1983 Sonbaharına yaklaşmaktayız.Dünya barış hareketi, silahlanma karşıtları, barış güçleri bir ciğ gibi büyüyor, güçleniyor. Avrupa ülkeleri başkentleri, sayıları Milyonları bulan barışseverlerin yürüyüşlerine, gösterilerine, mitinglerine sahne oluyor. "Roket değil, iş - Silah değil, barış" sesleri inletiyor caddeleri.

Amerika, Vietnam gösterileri yanında tarihinin en büyük, en yığinsal yürüyüşlerine tanık oluyor. 500 bin'den fazla barışsever Reagan'ın silahlanma politikasını protesto ediyor.

Dünya'nın her yerinde silahlanmaya karşı, barış için yığinsal eylemler yapılıyor.Sovyetler Birliği'ndeki barış haftasına 48 Milyon kişi katılıyor.Federal Almanya'da çeşitli araştırma kurumlarının yaptığı araştırma sonucu açıklanıyor: "Halkın yüzde 75'i silahlanmaya karşı, barıştan yana olduğunu" söylüyor.

Yıl halâ 1983. 1 Eylül Dünya anti-savaş günü.Dünya barış güçleri bugün, bu yıl daha görkemli ve daha yığinsal kutlamaya hazırlanıyorlar.Asya'da, Afrika'da, dünyanın dört bir yanında barış hareketi yükseliyor, güçleniyor. 1 Eylül tarihe ikinci kez geçmek üzeredir.

Barış hareketi genişleye dursun, Sovyetler Birliği 27 Ağustos 1983 günü, Avrupa'da nükleer silahların sınırlandırılması, azaltılması ve giderek, Avrupa'nın atom silahlarından arındırılmasını bir kez daha vurgulayan yeni bir öneri paketini Cenevre'ye getiriyor.Yeni Sovyet önerisinin görüşülmesi 5 Eylül 1983'e erteleniyor.

Aynı günlerde ABD Cumhurbaşkanı Reagan, Pentagon, CIA ve ABD silah tekelleri ile ortak hazırladığı 280 Milyar Dolar'lık, ABD tarihinin en büyük, en korkunç askeri harcamalar bütçesini onaylatmak üzere Amerikan Kongresine getiriyor. Olay, Amerikan halkının Reagan'ın MX, B-I stratejik nükleer silahlarına, yeni kimyasal silah projelerine karşı zaten varolan tepkisini daha da arttırıyor.Halk, Reagan'a karşı, onun plânlarına karşı yer yer gösterilerde bulunuyor, Amerikan Kiliseleri tasarımı kınayan açıklamalar yapıyor.

Dünya barış hareketlerinin frenlenmek istenişinin, silahlanmaya karşı olan direnişin kırılmasının, Sovyet önerisinin masa altı edilişinin, 280 Milyar Dolar'lık tarihinin en büyük silah harcamasının kongreye hiç bir şey olmamış gibi onaylattırılmak istenişinin sakın, durgun ve yumuşamaya yönelik bir politik ortamda mümkün olmayacağını, biraz düşünebilen, gazete okuyan her normal yaratık, taraf tutmaya hiç de gerek kalmadan anlayacaktır.

"Kurt sisli havayı, Reagan'da bulanık ortamı sever" misali işte bugünlerde "Beklenmedik" bir olay (!) oluverdi...

Alaska'dan kalkıp, Seul'e (Güney Kore) gitmekte olan 269 yolculu Güney Kore uçağı, dünya havacılık anlaşmalarına göre bu hat üzerindeki uçuş rotasından ABD ve Japonya'nın uçuş güvenlik servislerinin sorumlu olduğu hava hattından 500 km. saparak Sovyetler Birliği sınırlarına girmesi ve yapılan çeşitli ihtar ve inişe zorlama girişimlerini Güney Kore uçağının yanıtsız bırakması üzerine düşürüldü.

Yıl da 12 bin uçağın geçtiği aynı rota üzerinde Sovyetler Birliği'ne karşı düzenlenen bu provakasyon olayının neden tamı tamamına 31 Ağustos'u, 1 Eylül'e bağlayan gecede meydana geldiğini,"Yaşıyorum, çünkü düşünüyorum" diyen bir insan olarak haydi düşünün ve bulun bakalım !..

Güney Kore uçağı provakasyonu :

- Sovyetler Birliği'nin 27 Ağustos 1983'de Cenevre silahsızlanma görüşmelerine getirdiği öneriden 4 gün sonra,
- Silahlanmaya karşı, barış istemine dönüştürülen 1 Eylül anti-savaş günü,
- Cenevre'de yaşamsal kararların alınacağı, Sovyet önerisinin görüşüleceği 5 Eylül'den 4 gün önce,
- Ve 280 Milyar Dolar'lık silahlanma bütçesinin 12 Eylül'de ABD Kongresinde onaylanması için, kongre üyelerinin buna karşı direnişinin kırılması için, karar gününden 11 gün önce gerçekleştirilmiştir.

Böylece bir taşla bir kaç kuş birden vurulacak ve en önemlisi dünya kamuoyunun ve Amerikan halkının tepki ve direnişi kırılarak, suçlunun Sovyetler olduğu (!) gösterilecekti.

Şimdi soralım : Bütün bunlar tesadüf mü ? Tabii ki HAYIR. Nitekim ABD Kongresi 12 Eylül günü, 280 Milyar Dolar'lık yeni silahlanma harcamalarını hiç bir karşı tepki göstermeden onaylamış, bununla da yetinmeyerek, ABD ordusunun Viet-

nam'dan sonra ilk kez doğrudan ve açıkça Lübnan'da savaşa sürülmesini ve ABD uçak gemilerinin Lübnan sularından, yine Lübnan halkını bombalamasını kabul etmiştir.

Dünya'da bu tür tesadüflerin (!) örneklerini çoğaltabiliriz :

- Zonguldak Maden Ocağı çöküşü ve yüzlerce yurttaşımızın ölümü sırasında, Belgrad'da Türkiye Elçilik erkânı kurşunlandı.
- Türkiye'de anayasa oylaması günlerinde, Ankara'da Ekmekçiyan olayı olmuştu.
- R.Reagan'ın, Sovyet tehditi uydurmacasını yumurtladığı ve Sosyalist ülkelere "Haçlı Seferi" ilân ettiği sıralarda, İtalya'da Papa II. Paul vurulmuş, olay dünya kamuoyuna faşist M.Ali Ağca ile Bulgar ortaklığı olarak yutturulmaya çalışılmıştı.

Evet, Güney Kore uçağı provakasyonu sonucu Cenevre silahsızlanma görüşmeleri sonuç alınmadan sona ermiş ve bunun hemen arkasından da ABD roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine başlanmıştı.

Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin sonuç alınamadan sona ermesi de tesadüf sonucu değildir.

Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesinin yolu, Cenevre görüşmelerinin sonuçsuz kalmasından geçmekteydi.Aksi halde büyüyen barış hareketinin de yardımıyla roketlerin yerleştirilmesi engellenebilirdi.Bu da ABD silah tekellerine kâr üstüne kâr ettirmekle görevli ABD hükümetinin ve onun saldırgan başı Reagan'ın işine gelmiyordu.Öyleyse görüşmelerden sonuç alınmamalıydı.Ama nasıl ? Çok geçmeden buna da çare bulundu, hem de 269 insan canı feda edilerek.

Cenevre görüşmeleri durup, dururken sonuç alınamadı diye sona erdirilmedi.Bunun da tabanının hazırlanması, belirli

bir "Yoldan" geçirilmesi, daha doğrusu "Kitabına uydurulması" gerekiyordu.

Bu yol da, bulanık politik bir ortam yaratmak, gerginlik yaratarak dünya kamuoyunun gözlerini, tüm dikkatlerini başka bir olaya çekmek, ve bütün bunların yanında, 280 Milyar Dolar'lık tarihinin en büyük silahlanma harcamalarını kongre üyelerine haklı gösterip, onaylattırmak için Güney Kore uçağı provakasyonunun yaratılmasından geçmekteydi.

İşte ABD bunu tezgâhladı.

Bu broşürde Cenevre silahsızlanma görüşmelerinden başarılı sonuçlar alınmaması için, görüşmeler boyunca, daha baştan beri ilke haline getirilen ABD'nin provakatif tutumunu yer, tarih ve rakkamlarla sergilenmiş şeklini bulacaksınız.Görüşmelerin sistematik olarak neden ve nasıl çıkmaza sokulduğunu göreceksiniz.Dünya kamuoyunun, ABD tarafından nasıl aldatıldığına şahit olacaksınız.

Barış dostlarını ve düşmanlarını daha iyi, daha net tanımanıza yardımcı olması ümidiyle .....

Ağustos 1984

Burjuva basını devamlı sorar: "Sov.Birliğinde barış ve silahsızlanma için yürüyen var mı ?"..Milyonların katıldığı 1982 barış yürüyüşü (yukarıda), "Silahlanma yarışına HAYIR" yürüyüşü (aşağıda).

Moskova'da Basın Toplantısı

5 Aralık 1983 tarihinde Moskova'da, Sovyet ve yabancı basın mensuplarına açık bir basın toplantısı yapıldı. Basın toplantısına, Sovyetler Birliği Silahlı Kuvvetler Komutanı ve Savunma Bakanlığı 1. yardımcısı Mareşal N.W.Ogarkow, Dışişleri Bakanlığı Müşavirliği 1. Yardımcısı G.M.Kornijenko ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi uluslararası enformasyon deiresi sorumlusu L.M.Samjatin katıldılar.

Basın toplantısının açılış konuşmasında Samjatin :

"Bugünkü basın toplantısı, Amerikan "İlk vuruş" silahları-
nın Batı Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanması nedeniyle ulus-
lararası güncel sorunlara ayrıldı.Bu sorumsuzca davranış,
Cenevre'de sürdürülmekte olan silahsızlanma görüşmelerinin
devamı olanağını ortadan kaldırmaktadır.Bu tutum, ABD'nin
ve bir dizi NATO üyesi ülkelerinin, NATO ülkeleri ile Var-
şova paktı üyesi ülkelerin Avrupa'da nükleer silahlar da da-
hil olmak üzere yaklaşık olarak varolan askersel güçler den-
gesini, Avrupa'nın gerçek güvenliğini sağlayan dengeyi, ken-
di lehine bozma girişimleridir.Bütün bunlar, Avrupa ve tüm
dünya halkları arasında korku yaratan yeni bir durumu mey-
dana getirmektedir.

ABD atom roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilme kararından sonra ortaya çıkan yeni durum üzerine Sovyetler Birliği'nin tutumunu, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı J.W.Andropow 24 Kasım 1983 tarihinde yaptığı açıklama ile ortaya koymuştur. Bu açıklamada, Sovyet halklarının, kendi ülkelerinin ve öteki Sosyalist ülkelerin güvenliğinin garanti altına alınacağı konusunda kararlılığını dile getirmişti.

Andropov açıklamasında, uluslararası durumun nazik olduğu sıralarda, Sovyet halkları adına ABD ve Batı Avrupa devlet yöneticilerine seslenerek, ABD atom roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirme planlarının gerçekleştirilmesi halinde

meydana gelecek durumun sonuçlarını bir kez daha düşünmelerini önermiş ve bu roketlerin gerek adı geçen ülkelerin kendi halklarına ve gerekse, tüm insanlığa getireceği tehlikeye işaret etmiştir.

Andropow, sorumluluk duygusu taşıyan her ülke yöneticilerine hitapla, insanlığı bekleyen büyük tehlikenin giderilmesine olumlu bir çözüm yolu bulunmasını istedi.

Bu açıklamanın ışığında Amerikan atom silahlarının Avrupa'ya yerleştirilmesinden sonra meydana gelecek durumu bugün analize etmek istiyoruz"...

G.M.Kornijenko'nun basın toplantısındaki açıklaması :

"Washington orta menzilli atom roketlerini Avrupa'ya yerleştirmeye başladıktan sonra, sanki önemli bir şey olmamış gibi bir tavır aldı.Roketlere tepki gösterilmeyeceğini sandı. Washington'un bu tavrına şaşmamak gerekir.Bu tutum, -eğer başka türlü düşününüz varsa söyleyin- bugünkü Amerikan yönetiminin Avrupa'da nükleer silahlanmanın her iki ülke tarafından kabul edilebilecek bir biçim de sınırlandırılmasını daha baştan beri istemediğine işaret eder.ABD baştan beri görüşmelerden başarılı sonuçlar alınmasına değil, kasıtlı ve bilinçli bir şekilde Cenevre görüşmelerinin başarısız olmasına, yarıda kalmasına çalıştı.

ABD toplantılara, Sovyetler Birliği için kabul edilmesi baştan itibaren olanaksız olan "Sıfır çözüm" önerisiyle geldi. Bu önerinin pratikte, Sovyetler Birliği roket sayısının sıfıra indirilmesinin yanında, NATO roketleri sayısının da sıfıra indirilmesi şeklinde anlaşılması gerekiyordu.Fakat kendi roket sayısının da sıfıra indirilmesi sözkonusu olunca, NATO bu önerisinden hemen vazgeçiverdi.Buna rağmen son görüşme gününe kadar kendi konumlarında inatla durdular.Bu tutumları her zaman olduğu gibi : Sovyetler Birliği orta menzilli roketlerinin sayısını, ülkesinin Avrupa kesimindeki roket sayısı da dahil olmak üzere göreceli bir oranda azal-

tacak, buna karşın ABD, Avrupa'da halen bulunmakta olan ve sayıları hiç de az olmayan NATO nükleer orta menzilli atom roketlerini göreceli bir şekilde de arttıracak, demekti.

Kısacası ABD'nin neye ulaşmak istediği ortaya çıktı : Silahsızlanma görüşmelerini çıkmaza sokmak ve en kısa zamanda atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine başlamak.

Gelişmeler sonunda meydana gelecek karşı tepki önlemlerini Washington görmemezlikten gelmektedir.Böyle bir tepkinin meydana gelmesini ABD zaten istemekteydi.Bu nedenle, karşı önlemleri bahane ederek, dünyayı yeni bir silahlanma turuna zorlayan ve uluslararası gerginliği derinleştiren bu tutum, ABD'yi sorumluluğundan arındırmaz.

Meydana gelen durumdan ve Cenevre silahsızlanma görüşmelerinden sonuç alınamayarak sona ermesinden sorumlu ABD'nin yanında, Amerikan atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine yeşil ışık yakanlardır.Bunlar, Federal Almanya, İngiltere ve İtalya hükümetleridir.Belirli oranda da olsa sorumlu, toprakları üzerine şimdilik atom roketleri yerleştirilmeyen, fakat ABD'yi destekleyerek Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin sonuç alınmadan sona ermesine sebep olan Kuzey Atlantik Paketi (NATO) ülkelerinin hükümetleridir.

Sovyetler Birliği'nin bugün olmasa bile yarın, ABD roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini önemsemeyen Cenevre silahsızlanma görüşmeleri masasına geri döneceği, kendilerini sorumluluktan kurtarmak isteyen Washington ve belirli batı ülkeleri başkentlerinde oynanan iyimserlik oyunu ve bir arzudan başka bir şey değildir.

Sovyetler Birliği, meydana gelen durumun düzeltilemeyeceği görüşünde değildir.Tabii ki NATO üyesi ülkeler ABD atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden önceki durumu sağlarsa, Sovyetler Birliği de görüşmelere katılacaktır.Bu Andropow'un 24 Kasım 1983 tarihli açıklamasında da en anla-

şılır bir biçim de söylendi.Bu Sovyetler Birliği'nin, silahlanma yarışının, özellikle nükleer silahlanmanın dizginlenmesi, mevcut silahların giderek azaltılması ve sonuç da atom savaşı tehlikesinin kesin olarak yok edilmesi konusundaki hedef ve prensiplerine sadık kaldığını göstermektedir. İnsan aklının gösterdiği en olumlu, en insancıl yol budur".

Daha sonra Sovyet Mareşal'ı N.W.Ogarkow söz aldı :

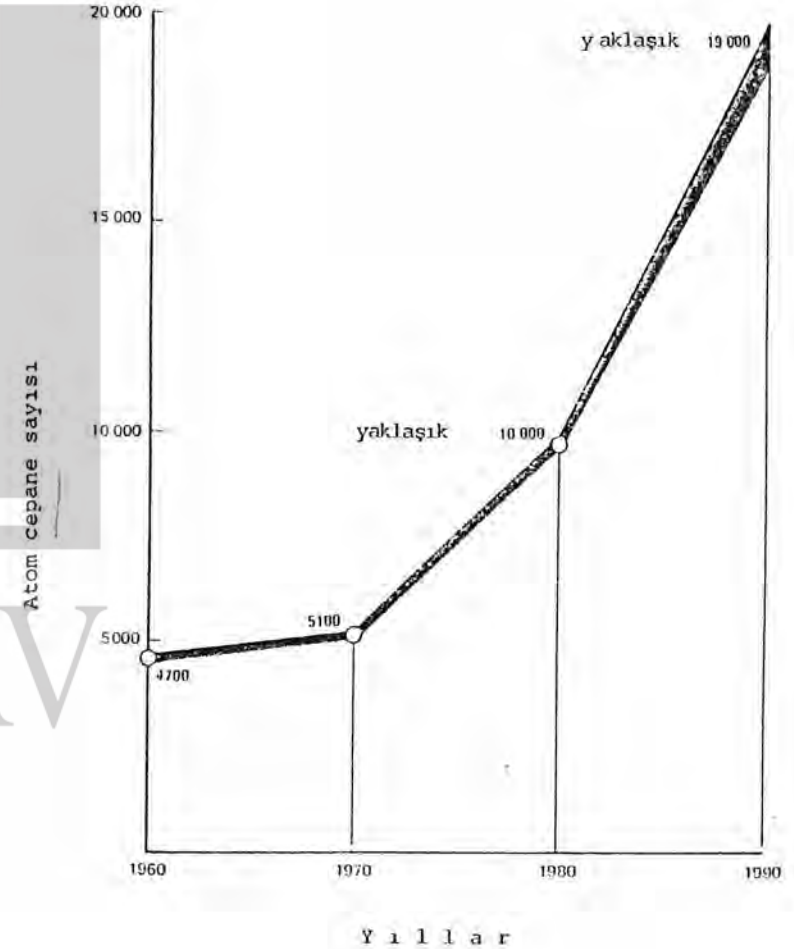
"Ben kısa olarak Parti ve Devlet Başkanı J.W.Andropow yolunda açıklamasındaki konunun askersel yönündeki tezlere değinmek istiyorum.

Açıklamada da kanıtlandığı gibi, özellikle ABD görüşmeler süresince Avrupa'da nükleer silahların sınırlandırılması konusunda, her iki ülkeye kabul edilebilecek bir anlaşma olanağını kendi davranışlarıyla olanaksız kıldı.Şimdi ise, ABD ve onun yandaşları silahsızlanma görüşmelerinin sonuç alınmadan sona ermesinin sorumluluğunu kendi üzerlerinden atmak istiyorlar.Bunun için de, Pershing ve Cruise Missiles roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini haklı göstermek için, Sovyetler Birliği'nin orta menzilli roket üstünlüğünü ortadan kaldırmak için yapıldığı uydurmacasını kullanıyorlar.Gerçek ise bu iddianın tam tersini belgeliyor.

Şimdi gerçeklere bir bakalım : Sovyetler Birliği şu anda Avrupa'da 938 orta menzilli taşıyıcı araca sahiptir.(465'i uçaklarda ve yarısı eski tip olan 473 roket).

NATO paktının ise, 857'dir.(İngiltere ve Fransa'nın 162 roketi ve uçaklarda 695).Görüldüğü gibi, bizim sayımız biraz fazladır.Buna karşın NATO'nun roketlerinin başlık sayısı fazladır.Bunun sonucu olarak da, NATO'nun üstünlüğü yaklaşık olarak yüzde 50 daha fazladır.Toparlayacak olursak, nükleer silahlar konusunda Avrupa'da yaklaşık denge sağlanmıştır.Gerçek budur.

Amerika'nın stratejik atom saldırı gücü potansiyeli
(Cepane birikimi)

Sovyetler Birliği Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin daha başında olumlu bir öneri getirdi : Avrupa'daki orta menzilli ve taktik silahları da dahil olmak üzere tüm atom silahlarının yok edilmesi ve Avrupa'nın atom silahlarından tamamen arındırılması.Sovyetler Birliğinin bu önerisi rededildi.Bunun hemen arkasından Sovyetler Birliği, atom yüklü uçak ve roket sayısının üçte bire, yani 300'e indirilmesini önerdi.Sovyetler Birliği aynı anda, ülkesinin Avrupa kesimine yerleştirdiği ve sayıları düşürölmesini kararlaştırdığı roketlerini yokedeceğini ve doğudaki SS-20 roketlerinin de sayılarını dondurmaya hazır olduğunu bildirdi.

İngiltere ve Fransa'nın nükleer silahları gözönüne alınmasına rağmen onların çıkarlarına dokunmayan bu öneri de kabul edilmedi.

Aradan geöen zaman içinde Sovyetler Birliği'nin önerileri daha da genişledi : SS-20 roketlerinin ve atom başlığı sayısının, İngiltere ve Fransa'nın roket ve atom başlığı sayısından fazla olmamasına Sovyetler anlayış göstereceğini bildirdi.İngiltere ve Fransa'nın birlikte yaklaşık 420-430 atom başlığına sahip olmasına karşın, Sovyetler Birliği de ülkesinin Avrupa kesiminde 3 patlayıcı başlıklı, 140 tane roket bırakmaya ve diğerlerini yoketmeye hazır olduğunu ve bu roketlerin sayıcı İngiltere ve Fransa'nın sahip olduğu 162 roketten daha az olduğunu belirtti.

şimdi bütün bunlardan sonra sormak gerekir : Burada Sovyetler Birliği'nin roket üstünlüğünden söz edilebilir mi ? Görüleceği gibi, burada her iki ülkenin de kabul edebileceği olumlu bir taban oluşmuştu.ABD bu önerimizi de kabul etmeyerek geri çevirdi.

ABD geröekte ne önerdi ? Kendilerinin meşhur "Sıfır öözüm" plânına göre, Sovyetler Birliği tüm orta menzilli roketlerinin sayısını azaltmalı, sadece 465 tane bomba bırakmalıdır.Buna karşın NATO ülkeleri tüm atom silahlarının sayısını

nı korumak ve böylece atom taşıyıcı araçlarda iki kat, çok başlıklı roketlerde üç kat daha güçlü duruma gelmeliydi.Bunun bizler tarafından kabul edilemeyeceği ortadadır.

Bundan başka ABD bir 'Ara öözüm' de getirdi.Buna göre, Sovyetler Birliği'nin belirli bir sayıdaki orta menzilli roketlerini elinde tutmak istemesi halinde, ABD'de bu durumda, Sovyetler Birliği'nin roket sayısı kadar kendi atom roketlerini Avrupa'ya yerleştirmeli.Burada da görüldüğü gibi, NATO ülkeleri yine iki kat güçlü olmak istemektedirler.

İnsan kendi kendine soruyor, mantık bunun neresinde ? Kim, neden bu görüşmeleri çıkmaza soktu ? Bu soruların yanıtı gayet açıktır : Bunu yapan ABD yöneticileridir.

ABD'nin stratejik silahların sayılarının sınırlandırılması ve azaltılması konusunda yapılan görüşmelerdeki tavırlarında da değişiklik olmadı.Sizlere burada bir örnek vereyim :

Önerimizin içeriği, her iki ülkenin stratejik atom silahları sayısının başlangıöta yüzde 25 oranında (1800'e) indirilmesi, Sovyetler Birliği ve ABD'nin atom başlıklı silahlarda sayıca eşit duruma gelmesi ve böylece halen mevcut olan silah sayısının altına inilmesi idi.

Bakin buna karşın ABD ne öneriyor : Kıtalararası balestik roketlerin, denizaltı gemilerine yerleştirilmiş balestik roketlerin sayılarını, her birinde 5000 patlayıcı başlık bırakılmak üzere azaltabiliriz.Stratejik roketlerin sayısını ise azaltmayız. ABD bu denizaltılara her biri 20 atom başlığı ile donatılmış ve 2600 km. mesafeye kadar uzanan atom roketleri yerleştirebilir.Sovyet uçaklarının taşıdığı tüm roket sayısı 1000'in altındayken, ABD'nin roket sayısı 8000'dir.Bunun sonucu olarak da, bu konuda da ABD, Sovyetler Birliği'nden iki kat daha güçlü duruma gelmektedir.Bu durum, Sovyetler Birliği'nin stratejik nükleer gücünün yapısal değişimine ve bunun devamı olarak da silahlanmaya Milyarlar harcamayı beraberinde getirirdi.

Bu nedenle de öneriyi kabul etmedik.

İşte gerçekler budur.Bu olaylardan sonra sormak gerekir : Amerika Devleti önerilerinin ne kadar dengesiz ve tek yönlü olduğunun gerçekten farkında mı ?

Bugün artık rahatlıkla söyleyebiliriz ki, Amerikan yönetimi silahsızlanma görüşmelerinin tâ başından beri Avrupa'daki nükleer silahlar konusunda her iki ülkenin de kabul edebileceği bir çözüm yolundan yana değildi.ABD çözümcü bir sonuç alınmaması için elinden geleni yaptı, tüm olanaklarını kullandı.

ABD görüldüğü kadarıyla, stratejik silahların sayılarının sınırlandırılması ve azaltılması konusunda da aynı amaca ulaşmak istemektedir.Sovyetler Birliği önceden olduğu gibi, gelecekte de silahlanma yarışının, özellikle nükleer silahlanma yarışının durdurulması konusunda görüşlerinde ısrar ediyor.Nükleer silahlanma saçmalaktır.Bakın, kendiniz karar verin : ABD, şu anda bile "ilk vuruş" da stratejik nükleer gücünü kullanarak, sayıları 12 bin'den fazla olan atom başlıklı silahlarını harekete geçirebilir.Tekrar ediyoruz, bunlar sadece stratejik nükleer güçlü atom silahlarıdır. ABD ve diğer NATO ülkelerinin bugün sahip oldukları patlayıcı başlık sayısı toplamı, 40 bin'in üstündedir.

ABD hükümeti bu kadar büyük sayıda nükleer silaha sahip olmasına rağmen neden halâ roketlerini Avrupa'ya yerleştirmekte ısrar ediyor ? Bunun yanıtı da gayet açıktır : ABD stratejik nükleer gücünü arttırarak, Sovyetler Birliği'ne bu silahlarla ilk vuruşu yaptıktan sonra, Sovyetler Birliği'nin de bu saldırganlığa karşılık verebilme gücünü daha baştan itibaren ortadan kaldırabilmek için.

Bu hedefe ulaşılabilir mi ? Verilecek yanıt tek kelime ile ortadadır : Hayır, yinelıyoruz Hayır.Her iki devletin de sahip olduğu geniş kapsamdaki atom silahları, bu silahların

yerleştirilmesindeki farklılıklar ve silahların yönlendirme sistemlerinin gelişmişliği nedeniyle bu olanaksızdır.Saldırıya karşı verilecek yanıt durdurulamaz.Bu nedenle, sadece ve sadece hayalperestler ve intihar etmek isteyenler atom silahlarının kullanılacağı böyle bir ilk vuruşu tasarlayabilirler.

Bir soruya daha değinmek istiyorum : Nükleer bir tehlikenin artışı, Sovyet yönetimini önlemler almaya zorladı.Burada bir kez daha belirtiyim ki, alınan önlemler yerinde ve uygundur.Böylece Atlantik bölgesi ve denizlere yerleştirilecek ABD'ye yönelik Sovyet silahları, Avrupa'ya yerleştirilecek Amerikan atom roketlerinden daha az etkili olmayacaktır.Hem de, gerek ulaşım masafesi, patlama gücü, ve gerekse isabet garantisi ve en önemlisi, hedefine ulaşmada uçuş zamanının kısalığı konusunda.

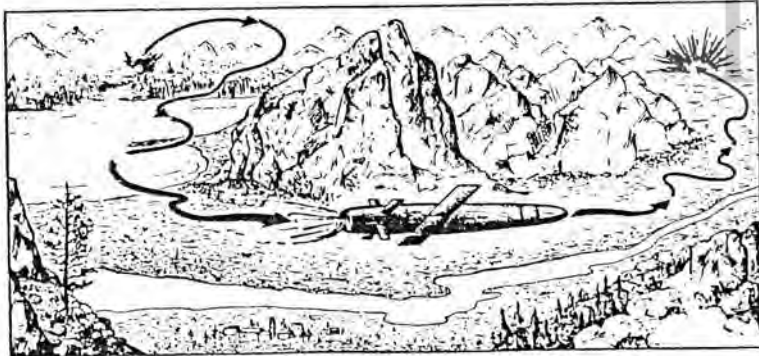
Bu önlemler bir zorunluğun sonucu alınmıştır.ABD Pershing ve Cruise Missile roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi, Avrupa ve Dünya düzeyindeki güçler dengesini ABD'nin lehine çevirmiştir.Buna izin veremeyiz.Bu nedenle de, Sovyetler Birliği'nin ve diğer Sosyalist ülkelerin yaşamını güvence altına alabilmek için yukarıda saydığımız önlemlerin yanında gayet tabii ki başka önlemler de alınacaktır.Kesinlikle söyleyebilirim ki, ABD güçlü olma hedefine ulaşamayacaktır.

Bunlara ek olarak, J.W.Andropov yoldaşın açıklamasında da belirttiği gibi, Sovyetler Birliği'nin karşı önlemleri, NATO ülkelerinin silahlanma girişimleri sonucu bize dikta edilen, aynı ölçü de bir zorunluluk olup, Sovyetler Birliği yönetimi, Sovyet halklarının istemi olan savaş tehlikesinin ortadan kaldırılması ve kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi yolunda gelecekte de tüm olanaklarını kullanacağını bildiririm"...

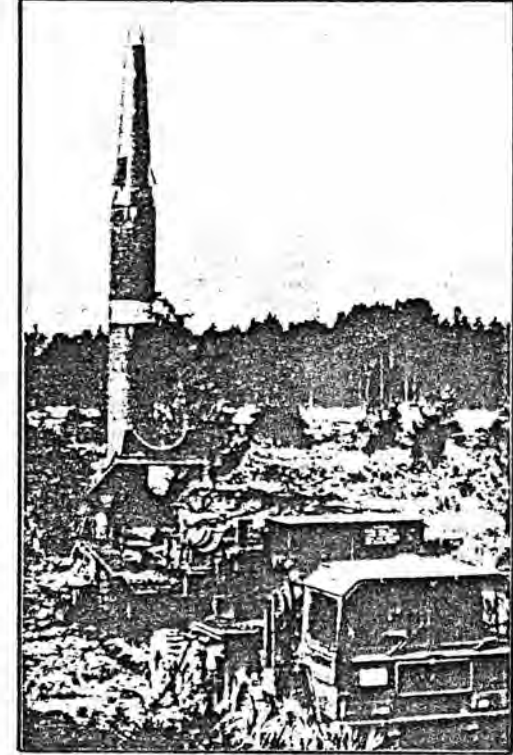
Daha sonra toplantıya katılan Sovyet yöneticileri basın mensuplarının sorularını yanıtladılar.

S O R U : Tanınmış NATO ülkeleri yöneticileri Avrupa'daki gergin durumun yaratılmasına Sovyetler Birliği'nin SS-20 roketlerinin sebep olduğunu söylüyorlar.Bu konu da ne diyorsunuz ?

Y A N I T : Bu tür iddialar gerçekler ile bağdaşmıyor.Sovyetler Birliği'nin SS-20 roketleri Avrupa'daki güçler dengesini bozmadı, gergin duruma da neden olmadı.Sovyetler Birliği, yerleştirdiği iki SS-20 roketine karşın, aynı anda üç SS-4, SS-5 roketini geri çekti. SS-20 roketlerinin yerleştirilmesine başlanmadan önce, Sovyetler Birliği'nin Avrupa kesimine yerleştirilmiş 600 roketi vardı.Şimdi ise roket sayısı 473'dür.Ayrıca, SS-4 ve SS-5 roketlerinin patlama gücü, SS-20'lerden daha fazladır.Bu nedenle, tüm roketlerin patlama gücü, SS-20'lerin yerleştirilmesinden sonra yaklaşık yarı-yarıya, tam söylemek gerekirse, yüzde 41 azaldı.Bu gerçeğin batı ülkelerinde kamuoyundan hangi nedenle olursa olsun gizlendiğini biliyoruz.Sovyetler Birliği'nin nükleer başlıklı roketler konusunda NATO'dan üstün olduğunu inkâr etmiyoruz.Fakat deniz ve hava dahil tüm nükleer başlıklı orta menzilli roketler konusunda NATO Sovyetler Birliği'nden bugün 1,5 kere daha güçlüdür.Bu nedenle, Avrupa kıtasındaki gergin ortam, SS-20 roketleriyle değil, stratejik durumu temelden değiştiren ve savaş tehlikesini arttıran yeni ABD orta menzilli roketlerin Avrupa'ya yerleştirilmesiyle meydana geldi.

Araziye (Yükseklik-Viraj) uyabilen Cruise Missiles roketleri.

P E R S H I N G 2

2500 Kilometreye kadar uzanabilen ölüm roketi.Bu roketlerden Federal Almanya'ya tam 108 tane yerleştirilecek.

S O R U : Federal Başbakan Helmut Kohl, ABD roketlerinin FAC'ye yerleştirilmesinin, ülkenin güvenliğini sağladığını iddia ediyor.Buna ne diyorsunuz ?

Y A N I T : Evet, FAC Başbakanı nükleer bir korkutmanın savaşı önlemenin en sağlam garantisi olduğunu da söylemişti. Bu mantığa göre batı ülkeleri ne kadar fazla atom silahına sahip olursa, barış o derece güvence altındadır.

Ülkesi toprakları üzerinde 20. asırda iki kez dünya savaşı başlatılmış ve savaşın ağır yükünü yaşamış olan FAC gibi bir ülkenin en yetkili yöneticisinin bu şekil de düşünmesi düşündürücü ve hatta tehlikelidir.

FAC'ye yerleştirilmiş ABD roketlerinin Sovyetler Birliği'ne ve öteki Sosyalist ülkelere artan bir tehlike getirdiği şüphesizdir.Fakat aynı artan tehlikenin FAC için de geçerli olduğu bilinmelidir.FAC atom silahlarının harekete geçirildiği bir alan olduğundan, bunun doğal sonucu olarak atom roketlerine hedef olacaktır.Politikada dar görüşler iyi sonuçlar vermez.

S O R U : Sovyetler Birliği neden Pershing ve Cruise Missiles roketlerinin Avrupa'dan geri çekilinceye kadar ABD ile Cenevre'de sürdürülen silahsızlanma pazarlığına oturmayacağını açıkladı ? Bu tutumuyla Sovyetler Birliği batı dünyasında ciddi görüşmelere hazır olmadığı kanısını uyandırıyor.

Y A N I T : Batı dünyasında Sovyetler Birliği'nin durumunu kendisine sorun edinenlere teşekkür ederiz.Açıkça söyleyelim ki, bizler hakkında sorumluluk duymanıza gerek yok.Görüşlerimizi burada en geniş detaylarına kadar açıkladık.Ciddi bir pazarlık ortağı olup olmadığımıza gelince, bunu biz değil, kelimenin tam anlamıyla Amerikan yönetimi kaybetti, hem de uzun süreden beri.Çünkü ABD, daha görüşmelerin başından itibaren anlaşma istemediklerini, yapılan görüşmeleri kendi plânlarını gerçekleştirme yolunda, zaman kazanmak için bir maske olarak kullandığını gösterdi. ABD'nin roketleri Avrupa'ya yerleştirmesine hız verdiği şu gün-

lerde, yine ABD'nin dikta ettiği şartlar altında görüşmelere devam etmek demek, ABD'nin dünya kamuoyunu yanıltma uğraşlarına yardımcı olmak demektir ki, buna hiç de niyetli değiliz.

S O R U : Federal Başbakan Helmut Kohl, kendisine J.W.Andropow tarafından gönderilen mektup da, Sovyetler Birliği'nin yarıda kalan Cenevre silahsızlanma görüşmelerine en kısa zamanda geri döneceğini ifade ettiğini iddia ediyor.Bunun doğruluk derecesi nedir ?

Y A N I T : Başbakan Kohl, inatla hep aynı şeyleri tekrar ediyor.Kohl, söylediklerinin doğruluğunu belgelemek için de kendisine gönderilen mektupdan, Sovyetler Birliği'nin görüşmelere hazır olduğunu, meydana gelen durumun bunu engellemiyeceğini içeren bir cümleyi seçiyor.

Birincisi, bu cümleyi Kohl gibi yorumlamak için insanın hayal dünyasının oldukça geniş olması gerek.İkincisi ise, daha az hayret verici değil: Başbakan Kohl, kendisine adı geçen cümlelerin mektupta daha detaylı açıklanıp açıklanmadığını soran basın mensuplarına "Hayır" yanıtını vererek, cümlelerin söylendiği gibi formüle edildiğini açıklıyor.

Bu tür çarpıtmaları düzeltebilmek ve konuya açıklık getirmek için mektubun adı geçen cümleyle ilgili kısmının tamamını tekrarlıyalım : "Biz meydana gelen durumun görüşme masasına dönmemize engel olmayacağı kanısındayız.Batılı ülkelerde barış ve güvenlik sorunlarına daha başka, daha gerçekçi görüşlerin hakim olması halinde, NATO ülkelerinin ABD atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden önceki duruma geri dönmeye hazır olması halinde, size garanti veririm ki, Sovyetler Birliği görüşmeler konusunda olumlu bir tavır alacaktır"...

Bu açıklamadan sonra başka yorum yapmak gereksiz olur kanısındayız.

S O R U : Amerikan roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesiyle, Sovyetler Birliği'nin tek taraflı yüklendiği bazı so-

rumluluklarının geçersiz olacağı açıklandı.Buna, Sovyetler Birliği'nin atom silahlarını ilk kullanan ülke olmayacağı konusunda yüklendiği sorumlulukta dahil mi ?

Y A N I T : Hayır.Sovyetler Birliği'nin atom silahlarını ilk kullanan ülke olmayacağı konusu ülkemiz tarafından Cenevre görüşmelerinin dışında tutuldu ve geçerliliğini halâda korumaktadır.

S O R U : Sovyetler Birliği, SS-20 roketlerinin yerleştirmeme kararının kaldırılması ve bu roketlerin ülkenizin Avrupa kesimine yerleştirilmesine başlanmasından sonra neden uzak menzilli operatif-taktik roketlerini Çekoslovakya ve DDR'e yerleştiriyor ?

Y A N I T : Sovyet uzak menzilli operatif-taktik roketlerinin Çekoslovakya ve DDR'e yerleştirilmesinin amacı, ABD'nin kısa uçuş zamanı nedeniyle Pershing 2 roketleri vasıtasıyla ümit ettikleri üstünlüğü dengeleştirmek içindir.

S O R U : ABD'nin Cenevre silahsızlanma görüşmeleri delegasyonu eski başkanı Paul Nitze, Avrupa'yı dolaşarak, Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin tam ilerleme kaydettiği bir sırada kesildiğini iddia ediyor.Doğru mu ?

Y A N I T : Hayır.Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde hiç bir ilerleme kaydedilmedi ve ABD'nin ilk başlangıç gününden son görüşme gününe kadar aldığı inatçı ve diktacı tavrı nedeniyle kaydedilemezdi de.Böyle dünya kamuoyunu yanıltıcı, aldatıcı iddiaların neden yayıldığı ise açıkça ortadadır: Birincisi, görüşmelerin çıkmaza girmesinin gerçek sorumlusu ABD'nin bu sorumluluktan kurtarılıp, temize çıkarılması. İkincisi ise, ABD ve Sovyetler Birliği'nin görüşmelerinde yakınlaşma olduğu konusunda yalnış ve kasıtlı bilgilerle geleceğe iyimser bakılmasını sağlamak.

S O R U : DDR ve Çekoslovakya'ya yerleştirilen Sovyetler Birliği operatif-taktik roketlerinin uzanma mesafesi ne kadardır ?

Y A N I T : Batı Avrupa'ya yerleştirilen ABD roketlerinin, yerleşim alanlarının çoğuna ulaşmaya yeterlidir.

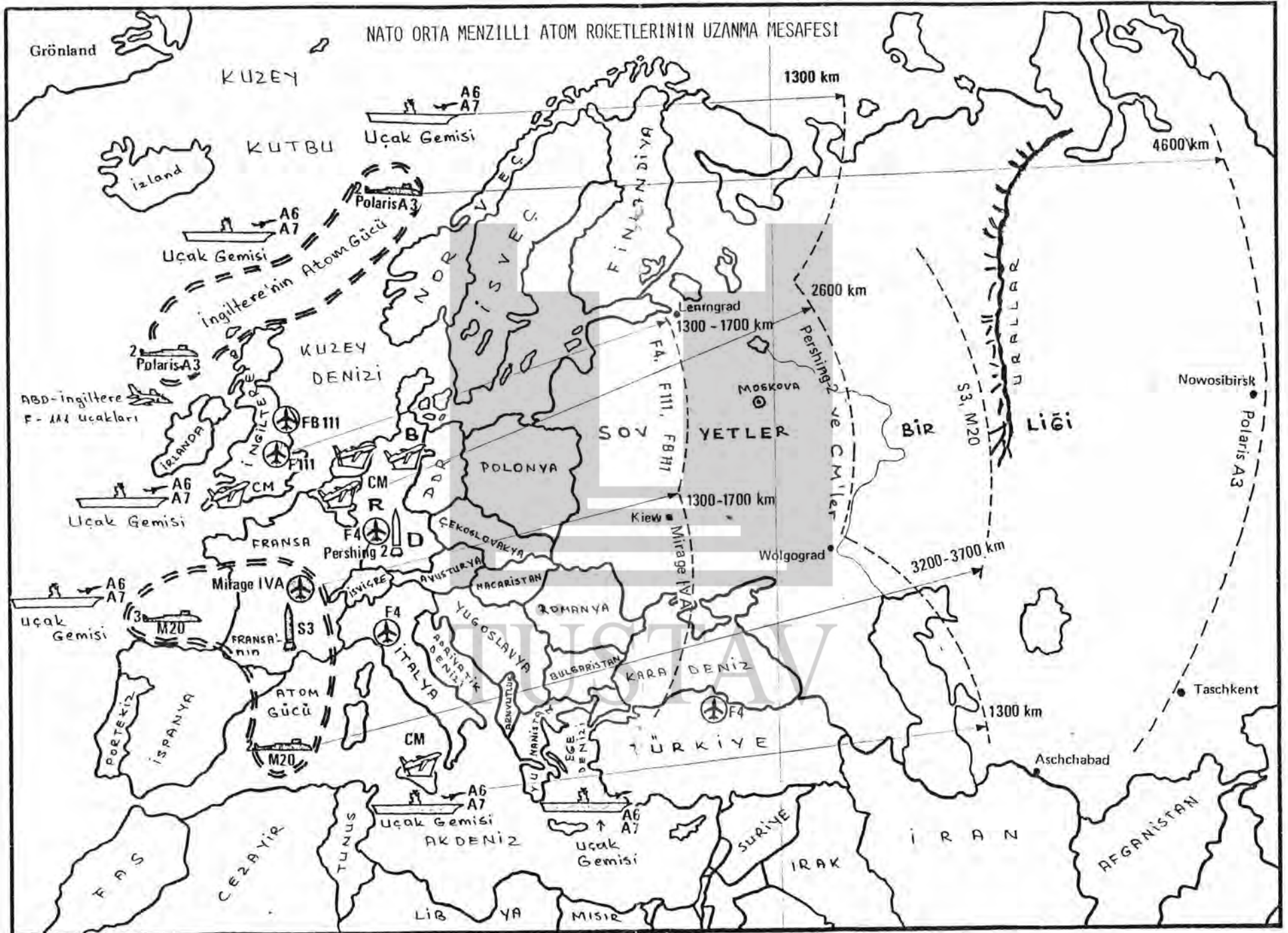
S O R U : Pershing roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi-ne karşı alacağınız önlemlerden biri de, Sovyet kanatlı roketlerinin Amerikan deniz sahillerine yakın denizaltılara yerleştirilmesi olacaktır.Sovyetler Birliği bunu ne zaman yapmak karındadır ? Bu adımın atılması, 60'lı yıllarda Küba krizi olaylarında meydana gelen etkiyi yaratmayacak mı ?

Y A N I T : J.W.Andropow'un açıklamasından da anlaşılacağı gibi, Sovyet silahları Amerika'nın Okyanus ve deniz alanına yerleştirilecektir.Bu silahlar, Avrupa'ya yerleştirilen Amerikan silahlarının, Sovyetler Birliği'ne ve onun yandaşlarına getireceği her türlü tehlikeyi denkleştirmektedir. Bir kez daha tüm açıklığı ile tekrarlıyorum: Bu denge, hem roketlerin hedefine ulaşma mesafesinde, hem gücü açısından, hem de hedefe isabet yüzdesinin yüksekliği ve uçuş süresinin kısalığı yönündendir.

Ayrıca ilave edeyim ki, Sovyetler Birliği'nin savunma gücü sadece roketlerle tamamlanmamaktadır.Bu nedenle, Sovyetler Birliği'nin ve kardeş Sosyalist ülkelerin güvenliğinin sağlanması için, Avrupa ve Dünya'daki güçler dengesinde meydana gelecek her türlü değişikliğe karşı alacağımız gayet tabii ki başka önlemlerde vardır.Değişikliğe hangi önlemlerle yanıt vereceğimizi detaylarıyla anlatmaya gerek görmüyorum.

S O R U : Kendi ülkelerinin atom silahlarına sahip olmadığı bir Hollandalıya, bir Almanya, İtalyana, kısacası Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan insanlara, Sovyetler Birliği'nin bu ülkeleri hedef alan modern SS-20 roketlerine neden ihtiyacı olduğu nasıl kavratılabilir ?

Y A N I T : Sovyetler Birliği, Avrupa'ya yerleştirilen ABD atom silahlarına karşı alınacak önlemlerden bahsederken, Amerikan roketlerinin yerleştirildiği ülkeleri kastediyor.

S O R U : Batılı ülkelerde Sovyetler Birliği'nin alacağı önlemlerden bahsedilirken, bu önlemlerin alınmasının göya çok önceden plânlandığı, bunun ABD roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesiyle kesinlikle ilgisi olmadığı iddia ediliyor.Bu iddiaların amacı nedir ? NATO roketlerinin yerleştirilmesine karşı, Sovyetler Birliği'nin yanıt olarak kaç tane ve hangi çeşit roket yerleştireceğini söyleyebilirmisiniz ?

Y A N I T : Sovyetler Birliği karşı önlem almaya zorlanmış tır.Alınacak önlemler önceden plânlanmadığı gibi, tek nedeni de, Avrupa'ya yerleştirilen ABD roketleridir.Avrupa'ya yerleştirilen ABD Pershing 2 ve Cruisse Missiles roketleri olmasa, Sovyetler Birliği'nin alacağı karşı önlem de olmaz.Bu, J.W.Andropow'un açıklamasında altı çizilerek söylendi.Amerika'nın, Avrupa'daki NATO ülkelerinin tutumu ne olursa, Sovyetler Birliği'nin karşı önlemi ve bu önlemin içeriği de o derece olacaktır.

S O R U : Geçtiğimiz günlerde Milyon'larca Amerikan vatandaşları bir televizyon filmi izledi.Filmin içeriği, atom silahlarının kullanıldığı bir savaşın başlamasından sonraki ilk günün nasıl olacağıdır.Film, Amerikan kamuoyunun her kesiminde günün konusu oldu.Mareşal Ogarkow bu filmi gördü mü ?

Y A N I T : Evet gördüm.Ve bilirtiyim ki, film de gösterilen tehlike gerçekten mevcuttur.Sizler kendiniz karar verin öyle değil mi ? Şu anda ABD mevcut stratejik nükleer gücünden sadece ve sadece 12 bin atom başlıklı roketini harekete geçirirse, bunun patlama gücü 3 bin 400 Megaton eder.Bu, Amerika'nın 1945'de Hiroşima'ya attığı ilk atom bombasının patlama ve hasar gücünün tam 170 bin katıdır.Bunu sakın kaldığınızda şöyle bir kafanızdan geçirirseniz iyi olur.

S O R U : ABD roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden sonra meydana gelen durum nedeniyle, Sovyetler Birliği'nin İngiliz ve Fransız atom roketlerinin gözönüne alınmasını

içeren bir uzlaşmaya razı olması konusunda herhangi bir ümit var mı ?

Y A N I T : Hayır.İngiliz ve Fransız roketlerinin varlığı göz ardı edilemez.

S O R U : Basın ve yayın organlarındaki haberlerden anlaşıldığına göre, Pershing roketlerinin yalnız Avrupa'ya değil, dünyanın her yerine yerleştirilebileceği görülüyor. Bu arada, Pershing roketlerinin İsrail'e verileceği de söz konusu.Buna ne diyorsunuz ?

Y A N I T : Avrupa'ya yerleştirilen Pershing roketleri sadece Sosyalist ülkelere yönelik değil.Bu roketler, Akdeniz ve yakın doğu bölgelerine de ulaşabilir.Amerika'nın Avrupa'da gerginlik yaratması, bu gerginliğin yakın doğu ve Akdeniz bölgelerini de kapsaması demektir.Bunun sonucu olarak da, Sovyetler Birliği'nin aldığı karşı önlemler sadece kendi güvenliğini sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda da kendi yandaşlarının ve dostlarının da güvenliğini sağlamış oluyor.

S O R U : Sovyetler Birliği, Avrupa'nın nükleer silahlar sorununun çözümüne gelecekte ne düşünüyor ?

Y A N I T : J.W.Andropow'un açıklamasında vurguladığı gibi, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da nükleer silahlanmanın sınırlandırılması ve giderek azaltılması önerisi uygulamaya sokulabilir, e ğ e r ABD ve onunla yandaş diğer ülkeler, ABD roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden önceki duruma dönmeye hazır olduklarını bildirirlerse.Daha somutlayacak olursak, Avrupa, ABD silahlarının yerleştirilmesinden önceki duruma döndüğü takdirde, Sovyetler Birliği bu alanda üslendiği tek taraflı yükümlülüğünü yerine getirecektir. Sovyetler Birliği adı geçen açıklamada, Avrupa'yı gerek orta menzilli ve gerekse taktik atom silahlarından arındıracağı konusundaki önerisini bir kez daha vurgulamıştı.Sovyetler Birliği temel prensip olarak, kalıcı bir barışın ve insanlığın güvenliğinin sağlanmasının, silah birikiminin

arttırılması ve sürekli şekilde yeni silah türlerinin icad edilmesi yoluyla değil, tam aksine, mevcut silahların en az düzeye indirilmesiyle sağlanacağına inanmaktadır.

İnsanlığı, kendisini bekleyen felâketten koruyabilecek güçte ve zorunda olan sadece insan aklıdır, demektedir J.W. Andropov. Ve biz insan akıl ve mantığına ve sonunda sağlıklı insan aklının kazanacağına yürekten inanıyoruz.

Washington'un gizleme politikası

Reagan yönetiminin temsilcileri son günlerde bir dizi resmi ve resmi olmayan basın toplantıları düzenliyerek, ABD'nin ilk vuruş silahları olan Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini haklı gösterme çabalarını sürdürdüler. Gerçekleri çarpıtan ve sadece propaganda karakteri taşıyan bu açıklamalarda ABD Cumhurbaşkanı'nın, Avrupa ülkeleri ve Amerika'nın kendisi için de tehlikeli sonuçlar doğuracak davranışı gizlenmek istenmekte ve insanlığı bekleyen felâket basite indirgenmektedir.

ABD hükümetinin taktiği gayet açıktır : ABD tarafından provakasyon sonucu kasıtlı olarak çıkmaza sokulan Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin ardından, ABD atom silahlarının Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanması ile meydana gelen gerçek savaş tehlikesinin Amerika ve Dünya kamuoyundan kasten gizlenmek istenmesidir.

Açıklamalarda, ABD Cumhurbaşkanı'nın ve danışmanlarının göstermelik barışçıl adımları ağırlıklı bir dille anlatılmakta, Cenevre görüşmelerinin çıkmaza girmesinin suçu Sovyetler Birliği'ne yüklenmektedir. Kamuoyu, ABD atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinin korunma ve güvenlik amacıyla yapıldığı, ABD atom roketlerinin askeri güçler dengisini temelden değiştirmeyeceği ve bu nedenlerle de Sovyet - Amerikan silahsızlanma görüşmelerinin sürdürülmesini engellemeyeceği yalanı ile kasıtlı olarak yanıltılmak istenmektedir.

İngiltere ve Fransa halkları barışa "EVET", silahlanmaya "HAYIR" diye yürüyorlar.

ABD atom roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi sonucu, Sovyetler Birliği'nin aldığı karşı önlemler konusu ve Avrupa'nın nükleer silahlarla donatılmasının ortaya çıkardığı sorunlar, ABD politik partileri içinde ve Amerikan Kongresindeki tartışmaları geliştirdi. ABD yönetimi bir yanda sürtüşmelerin gelişmesi yolundaki çabalarını sürdürürken, durumdan endişesizmiş gibi görünmek istemektedir.

Diğer yanda ise, ABD Demokrat Partisinin ileri gelen bir çok politikacısı, ABD hükümetinden Avrupa'daki silahların nicel ve nitel olarak dondurulmasını talep etmekte ve ABD hükümetinin Avrupa'daki sürtüşme politikasına son vermesini istemektedirler. Bu politikacılar, somut ve gerçekçi bir Sovyet - Amerikan silahsızlanma görüşmelerinin, tehdit ve baskı olmadan devamından yana olduklarını belirtmektedirler.

Savaşa karşı olan güçlerin, Amerika ve Avrupa'da bir sel gibi büyüyen barış hareketini devamlı olarak sürdürdükleri oyalama taktiklerinin de yardımıyla kırmak isteyen ABD hükümetinin, hükümet sözcüsü yardımcısı L. Speakes'in yaptığı açıklamaya göre, ABD Dışişleri Bakanı G. Schultz, önümüzdeki günlerde, Amerikan atom roketlerinin yerleştirildiği ülkelerin hükümetleriyle görüşmek üzere bir geziye çıkacaktır. Geziden toplanan sonuçlar daha sonra NATO ülkeleri Dışişleri Bakanlarının katılacağı ve Brüksel'de yapılacak bir toplantıya getirilecek.

ABD hükümetinin, Sovyetler Birliği'nin silahsızlanma görüşmelerini taktik nedeniyle terkettiği uydurmacasını kendisine bayrak edinen bazı gazetelerin bu çabaları, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı J.W. Andropov'un, Sovyetler Birliği'nin kısa bir aradan sonra hiç bir ön şart koşmadan pazarlık masasına döneceği haberini yalanlamasıyla sonuçlandı.

Amerikan basını bunun üzerine, ABD hükümetinin bu tür iddialarının tehlikeli bir hayalcilik olduğunu ve ABD hükümetinin suskunluğunun ardında bir telâş ve şaşkınlığın yattığını

nı yazmaya başladılar. Bazı gazeteler, yüksek düzeydeki Amerikan politikacılarının, Andropov'un açıklamasındaki sözlerin sertliğinin ve Sovyetlerin alacağı karşı önlemlerin, ABD provakasyon girişimlerine karşı bir yanıt olduğunu belirleyen sözlerine yer verdiler.

Uluslararası güvenlik konusuyla sorumlu, ABD Savunma Bakanı Yardımcısı R. Perle, DDR ve Çekoslovakya'ya yerleştirilecek Sovyet operatif-taktik roketlerinin hedef alınacak yerlerin sayısını arttıracaklarını açıklamak zorunda kaldı. Perle ayrıca şunu da kabul etmek zorunda kaldı : Uzak menzilli ve isabet yüzdesi yüksek kanatlı roketlerin Sovyet Denizaltılarına yerleştirilmesi durumu, Amerika'nın stratejik durumunu etkileyebilir.

Sonuç olarak Amerikan basın çevreleri, Reagan yönetiminin ülkeyi hangi tehlikeye ittiğini kavrayanların Amerikan kamuoyunda giderek genişlediğinde birleşmektedirler.

İtalyan basını, Cenevre'deki Avrupa silahsızlanma görüşmelerinde, ABD delegasyonu eski başkanı P. Nizze'nin İtalyan hükümetini görüşmeler üzerinde bilgilendirdiğine yer vermektedir. Gazete haberlerine göre, gerçekleri yansıtmayan bu bilgilendirme, Amerika'nın olaylardaki kendi görüşlerini yansıtmaktadır.

Cenevre silahsızlanma görüşmelerinin çıkmaza girişinin ve görüşmelere devam edilmeyişinin tek nedeni, Amerika'nın orta menzilli nükleer silahlarının Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanmış olmasıdır. Sovyetler Birliği, yeni Amerikan roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine başlanmasının Cenevre görüşmelerinin devamını sekteye uğratacağı konusunda ABD'ye bir kaç kez ihtarda bulunmuştu.

İtalyan basınının belirttiğine göre, işte Amerikan temsilcilerinin açıklamadığı konu da budur. İtalyan haber alma ajansı, ABD temsilcisinin, Cenevre görüşmelerinin ilerleme kaydettiği bir anda çıkmaza girdiğini belirten sözlerine de yer vermektedir.

dar batılı ülkelerce de kabul edilmekteydi. Bir çok batılı gözlemci ve uzman, dengenin bugün bile eşitliğinden şüphe etmemektedirler.

NATO ve Varşova paktı ülkelerinin Avrupa'daki orta menzilli atom silahlarının dengeliği, doğu ve batının askersel stratejik güçler dengesinin önemli bir parçasıdır.

Doğu ile batı arasındaki orta menzilli atom silahları konusunda yaklaşık bir dengenin varolduğu, 1 Ekim 1983 tarihinde aşağıdaki verilerle belgelenmektedir :

	NATO	Sov. Birliği
Atom taşıyan uçaklar :	695	465
(Amerika'nın)	(651)	
(Fransa'nın)	(44)	
Roket sayısı :	162	473
(Amerika'nın)	-	
(İngiltere'nin)	(64)	
(Fransa'nın)	(98)	
Taşıyıcı araçlar :	857	938
Atom başlıkları sayısı	3056	2153

N o t : NATO'nun roketleri hedefine, Sovyetler Birliği roketlerinden bir buçuk kere daha fazla patlayıcı başlıkla saldırabilmektedir.

Sovyetler Birliği barışın korunması ve Avrupa'da sağlanan dengenin güvence altına alınması yolundaki gelişmelerin daha da geliştirilmesi konusunda kararlı tutumunu sürdürmüş ve 70'li yıllar devamınca bu bölgedeki (Avrupa'daki) kendisinin nükleer silahlanmasının arttırılması için tek bir adım dahi atmamıştır.

Washington hükümeti varolan güçler dengesinin devamından yana değildi. Daha 70'li yılların ortasında ABD, Avrupa'da

ki nükleer güçler dengesini kendi lehine bozacak, ilk vuruş silahı olan Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerinin geliştirilmesine ve üretimine yöneldi. Sovyetler Birliği bu sorun üzerinde ABD'ye görüşme önerileri getirdi. Fakat Washington her defasında Moskova'nın bu önerilerini rededen bir tavır aldı.

L.f. Breshnew, 6 Kasım 1979'da "Prawda"nın sorularına verdiği yanıtta : "Bu silahlar konusunda çözümcü tek pratik yol, görüşmelerin başlatılmasıdır. Sovyetler Birliği görüşmelerin vakit geçirilmeden, derhal başlatılmasından yanadır. Biz buna hazırız. Şimdi söz sırası batılı devletlerindir. En önemli olanı ise, durumu gerginleştirecek ve elde edilmesi mümkün olan olumlu sonuçları daha şimdiden baltalayacak, düşünülmeden atılacak acele adımlardan kaçınılmalıdır" dedi...

Sovyetler Birliği'nin bu önerisini NATO, 12 Aralık 1979'da Brüksel'de aldığı "Çifte karar" (Doppelbeschluss) ile yanıtladı.

Avrupa'daki yandaşlarına bu kararı dayatan ABD hükümetinin Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerinin Avrupa'ya yerleştirmesinden vazgeçmesi baştan beri olanaksızdı. ABD, NATO üyesi Avrupa ülkeleriyle daha önceden anlaşarak, Sovyetler Birliği ile, Sovyet roketlerine karşı Pershing 2 ve Cruise Missiles roketleri üzerinde pazarlığa oturma niyetindeydi. Bunun amacı ise, NATO'nun o tarihlerde varolan orta menzilli roketlerini (İngiliz ve Fransız atom roketleri ve atom taşıyan ABD, İngiliz ve Fransız uçakları) pazarlık dışı bırakmaktır. Böylece Sovyetler Birliği'ne seçenek olarak tek alternatif kalıyordu : Ya Sovyetler Birliği tek taraflı silansızlanacak, veya NATO silahlanmayı sürdürecektir...

Sovyetler Birliği herşeye rağmen ABD ile silansızlanma görüşmelerine razı oldu. Böylece Avrupa'daki atom silahlarının sınırlandırılması ile ilgili görüşmeler Ekim 1980'de Cenevre'de başladı.

Eşitlik (Benge) Formülü		İndirim Formülü	
1983 162 Roket 473 Roket 695 Atom Uçağı	300'e indirme Sovyetler Birliği NATO Ülkeleri	Doğu ve Batı Avrupa'ya orta menzilli roketlerden ve taktik silahlarından arındırmak.	Kasım 1981 X e s i n Sıfır Çözüm
162 Roket 465 Atom Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	Şubat 1982 Silahlarda Sayıca eşitlik.
162 Roket 465 Atom Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	Aralık 1982 Roket ve Uçaklar da sayıca eşitlik.
162 Roket 465 Atom Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	Mayıs 1983 Sadece Roket ve uçak sayısının da değil, aynı zamanda başlık sayısında da eşitlik.
162 Roket 465 Atom Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	162 Roket 138 A. Uçağı	Ağustos 1983 Sadece Roket ve uçak sayısının da değil, aynı zamanda başlık sayısında da eşitlik.

17 Kasım 1980'de Amerika Cenevre görüşmelerinden çekildi. Görüşmelere devam edilebilmesi için aradan bir yıldan fazla zaman geçti. Nihayet 30 Kasım 1981'de görüşmelere yeniden başlandı.

Görüşmeler süre dursun, Sovyetler Birliği orta menzilli roketler üzerinde her türlü işlemin dondurulmasını içeren bir Moratoryum önerdi. Sovyetlerin bu önerisi de kabul edilmedi.

KÖTÜ NİYETE KARŞI - İYİ NİYET :

Sovyetler Birliği, Avrupa'daki orta menzilli roketlerin en asgariye indirilmesi için görüşmelere tüm iyi niyetiyle katıldı. 23 Kasım 1981'de, yani Cenevre görüşmelerinin yeniden başlamasından bir kaç gün önce, Sovyetler Birliği öneri paketini bir kez daha genişletti :

- Sovyetler Birliği, gerek orta menzilli ve gerekse taktik atom silahları üzerinde pazarlığa hazırdır.
- Sovyetler Birliği, ABD'nin Moratoryomu kabul etmesi halinde tek taraflı olarak silah gücünü azaltmaya başlayıp, Sovyet - Amerikan pazarlığı sonucu saptanacak en asgari duruma getirmeye hazırdır.
- Sovyetler Birliği, Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde orta menzilli atom silahlarının her iki tarafca da yok edilmesine, İngiliz ve Fransız atom silahları da gözönüne alınarak, en geniş şekliyle hazırdır.

Amerikan delegasyonunun Cenevre'ye getirdiği öneri paketi ise başka şekildeydi. Amerikan delegasyonu, ABD Cumhurbaşkanı Ronald Reagan'ın 18 Kasım 1981'de silahlanmanın ve silahlı kuvvetlerin azaltılması yönünde verdiği beyanatı pazarlık masasına öneri olarak getirdi. ABD Cumhurbaşkanı bu beyanatında, Sovyetler Birliği'nin orta menzilli roketlerden vazgeçmesi halinde, ABD'nin de Pershing 2 ve karadan ateşlenen roketlerin yerleştirilmesinden vazgeçeceğini be-

lirtmekteydi.Bu öneri, Reagan'ın meşhur "Sıfır çözüm" önerisiydi : Ya ABD'nin ve de Sovyetlerin hiç roketi olmayacak, ya da NATO'nun orta menzilli roket gücüne ek olarak 572 ABD roketi Avrupa'ya yerleştirilecek.Diğer bir deyişle, İngiltere'nin ve Fransa'nın 162 atom başlıklı roketi hesaba katılmak istenmiyordu.

Reagan'ın "Sıfır çözümünü" çözümlemek kolay oldu.Sıfır çözümün gerçekleşmesi, NATO'nun Sovyetlere karşı orta menzilli atom roketleri taşıyıcıları sayısında 1,5 ve nükleer başlık sayısında da 2 kat güçlü olmasının güvence altına alınmasıydı.Ayrıca ABD, Sovyetler Birliğinin Asya kesimine, doğu ve güney bölgelerinin korunması için yerleştirdiği orta menzilli silahları da konu olarak getirmekteydi.

3 Şubat 1982'de Sovyetler Birliği tek taraflı silahsızlanma değil, her iki tarafında, gerek orta menzilli roketlerden, gerekse taktik atom silahlarından vazgeçmesini öngören gerçek bir "Sıfır çözüm" amaçlayan görüşmelere hazır olduğunu bildirdi.Batılı ülkelerin böyle geniş tabanlı bir anlaşmaya yanaşmaması halinde, Sovyetler Birliği şunları önerdi : Her iki tarafında orta menzilli nükleer silah gücünün üç kattan fazla indirilerek, 1990'a kadar tarafların 300 başlığa sahip olması.

Sovyetler Birliği'nin bu önerisine Washington geçiştirici yanıt verdi: Bu öneri kabul edilemez çünkü, 300 atom başlığını içeren bu öneride Sovyetler Birliği'nin kaç rokete sahip olacağı açıklığa kavuşturulmamış.

16 Mart 1982'de Sovyetler Birliği yeni ve önemli bir öneri daha getirdi : Kabul edilebilir bir anlaşmanın sağlanabilmesi ve örnek önlemlerle ilk adımı atmak için Sovyetler Birliği yönetimi orta menzilli atom silahlarının ülkesinin Avrupa kesimine yerleştirilmesini durdurma kararı aldı.Bu ana kadar bu bölgeye yerleştirilmiş olan roketlerin sayısı ve kullanımı dondurulmuştur.Eski SS-4 ve SS-5 roketlerinin yeni SS-20 roketleriyle değiştirilmesi işlemi durdurulmuş-

tur.Sovyetler Birliği orta menzilli roketlerinin sayısını 1982'de belirli bir düzeye kadar indirmeye söz verir.

Bu önerilere ABD-Beyaz Sarayın yanıtı ne oldu ? Amerikan Cumhurbaşkanı, Sovyet önerilerinin yeterli olmadığını belirtti.ABD, Sovyetler Birliği örneğini uygulamayacağını bildirdi.Savunma Bakanı Casper Weinberger'e göre, Amerika'nın silahlanma gücünün arttırılması, Sovyetler Birliği ile anlaşma şansını arttıracaktır.

Sovyetler Birliği'nin bu zamana kadar yaptığı önerilere Washington şu yanıtı getirmektedir : Sovyetler Birliği'nin Avrupa'daki tüm orta menzilli nükleer silahlarının yok edilmesi konusuna ABD, "Çok ileri giden bir öneri", Sovyetlerin, bu silah türlerinin 3 kat azaltılmasına yönelik önerisine ise, "Yeterli değil" yanıtını vermektedir.

18 Mayıs 1982'de Sovyetler Birliği şu açıklamayı yaptı : Oldukça fazla sayıda Sovyet orta menzilli roketlerinin sökülümüne başlanmıştır.İyi niyetle, tek taraflı başlanan bu olumlu girişimin iyi niyetinden batılı ülkeler kasıtlı olarak şüphelenmeye başladı : Sovyetler Birliği'nin önerileri, onun roketlerini batı Avrupa ülkelerine ulaşabilecek şekilde yerleştirmesine engel olmayacağı ısrarla iddia edildi.(Sovyet roketleri gerçekte Uralların arkasına yerleşiktir).

ABD yönetiminin bu "Gerekçelerine" (!) karşı Sovyetler Birliği tek taraflı olarak yeni bir girişimde bulundu : Sovyetler Birliği, Federal Almanya ve diğer batı Avrupa ülkelerine ulaşacak yerlere ilâve sayıda roket yerleştirmeyecek. Fakat Washington halâ kendi sıfır çözümünde ısrar ediyordu.

Sovyetler Birliği Savunma Bakanı D.F.Ustinov'un da Ağustos 1982'de vurguladığı gibi, Sovyetler Birliği'nin Cenevre görüşmelerindeki önerileri topluca şu içerikteydi : Kuzey Denizinden - Afrika'ya, Atlantik ortasından - Ural dağlarına

kadar uzanan atom silahlarının sınırlandırıldığı, giderek azaltıldığı bir Avrupa gerçekleştirmek.

Pakat böyle bir Avrupa Washington'un işine gelmiyordu.Amerikan delegasyonu kendisinin "Sıfır çözüm" ünün tek çözüm olduğunu ısrarla savundular.ABD, Cenevre görüşmelerine sadece Amerikan ve Sovyet orta menzilli roketlerini konu olarak almakla yeteniyordu.ABD'nin görüşlerine göre, ABD'nin Avrupa'da bu tür silahları bulunmadığından, Sovyetler Birliği'nde bu silahlardan vazgeçmeliydi.Gerçek durumda değişme olmadı : Avrupa'daki Sovyet orta menzilli bomba ve roketlerine karşı, aynı ABD silah türlerinin varlığı, yani : ABD'nin nükleer silahlar taşıyan uçakları, denizden ve karadan ateşlenen balestik orta menzilli roketler ve aynı güç ve türdeki İngiliz ve Fransız silahları.

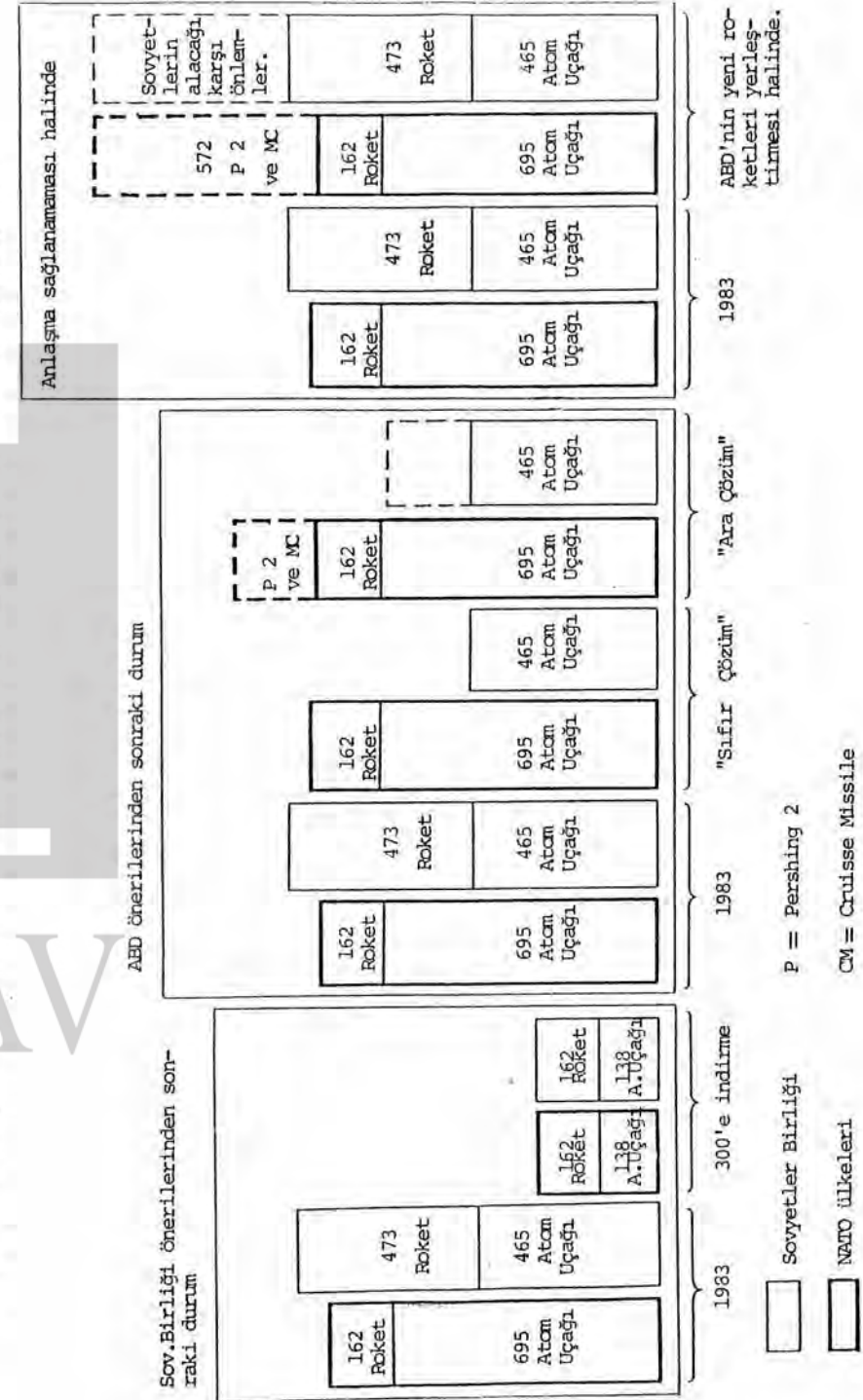
Batılı ülkeler Avrupa'daki atom silahları görüşmelerine İngiliz ve Fransız atom silahlarının da katımına karşı gelmektedirler.Buna gerekçe olarak da, İngiliz ve Fransız roketleri denizaltılara yerleştirildiğinden, bunların stratejik silahlar sayılması gerektiği görüşünü savunmaktadırlar.

Sovyet Dışışleri Bakanı A.A.Gromyko 18 Ocak 1983 tarihinde yaptığı açıklamada, "Bu roketleri nasıl isimlendirirseniz isimlendirin, gerçek olan bunların Avrupa'ya yerleştirilmiş olmasıdır" dedi.Ayrıca, bu silahlarla Sovyetler Birliği'nin yaşamsal önem taşıyan merkezlerine ve kardeş ülkelere topraklarına ulaşılabilceğini söyledi.Gromyko devamla, "Biz İngiliz ve Fransız atom silahlarının azaltılmasında ısrar etmiyoruz, fakat bu silahlar, silahsızlanma görüşmelerinde gözönüne alınmalıdır diyoruz" dedi.

Batılı ülkeler buna da karşı çıkmaktadırlar.

Sovyetler Birliği bu zor koşullar altında bile olaylara sabır ve duyarlılıkla yaklaştı, öneriler getirdi, girişimlerde bulundu."Sovyetler Birliği, Avrupa'daki İngiliz ve Fransız roketleri sayısı kadar roket bulundurmaya hazırdır.Tek bir tane ne eksik, ne de fazla.Bunun anlamı, Sovyetler Bir-

NATO ve Sov.Birliği'nin Avrupa'da orta menzilli nükleer silahları durumu (Şimdiki durum ve gelişmeler)

liği'nin çok sayıda en modern roketlerini, bunlar arasında batıda SS-20 diye isimlendirilen roketleri yok etmesi gerekecektir. Bu, Sovyetler Birliği ve ABD için orta menzilli roketler konusunda gerçekten "Sıfır çözüm" anlamına gelmektedir. Ayrıca, İngiliz ve Fransız roketlerinin sayılarında daha da azalma olduğu takdirde, Sovyet roketleri sayısı da gayet tabii ki aynı oranda azaltılacaktır. Bu önerimiz aynı zaman da Sovyetler Birliği ile NATO ülkelerinin söz konusu bölgede dengeyi sağlayabilmeleri için de geçerlidir" demektedir, J.W.Andropow 21 Aralık 1982'de yaptığı açıklamada.

Sovyetler Birliği'nin görüşünü vurgulayan J.W.Andropow : "Kısacası biz Avrupa'da NATO ülkelerinin halen varolan roket ve uçaklarından bir tek fazlasını bile istemiyoruz" dedi.

Sovyetler Birliği'nin tüm uğraşlarına rağmen Washington ısrarla olumlu sonuçlar alınabilecek görüşmelere yanaşmak istemiyordu. Bunun en açık örneği de, Reagan'ın Mart 1983'de getirdiği "Ara çözüm önerisidir". Bu öneri, Sovyetler Birliği'ne, ABD'nin Avrupa'ya yerleştireceği orta menzilli roket sayısı kadar roket bulundurmasını öngörmektedir. Başka bir deyişle, Sovyetler Birliği'ne NATO'nun üstünlüğünü öngören bir formül dikta ettirilmek isteniyordu.

ABD'NİN HEDEFİ : ASKERSEL YÖNDEN GÜÇLÜ OLMAK !

ABD baştan beri sürdürdüğü tutum olan, Avrupa'daki atom silahları ve Avrupa'yı kapsayan denizlerde bulunan gemilerine yerleştirilmiş yüzlerce atom yüklü savaş uçağının silahsızlanma görüşmelerinde hesaba katılmaması konusundaki ısrarlarından bir adım bile geri atmadı.

"Ara çözüm" konusunda A.A.Gromyko 2 Nisan 1983'de şöyle dedi : "ABD Cumhurbaşkanı'nın böyle geniş kapsamlı ve bizler için büyük önem ifade eden silah yığınının görüşmeler dışı bırakmak istediği biliniyor mu ? Bunlar, hava güçleridir,

nükleer silahlar taşıyan uçaklardır. Ve bütün bunlar ABD Cumhurbaşkanı'nın açıklamasında konu dışı bırakılmıştır. Cenevre görüşmelerinde delegasyonlar bu soruna değinmek istedikler, konuyu masa başına getirdiler. Fakat sonuç alınmadı. Ne dedin ? Çünkü Amerikan delegasyonu bu konu da hiç bir anlaşma yapmamak için emir almıştı"...

ABD uçak gemileri konusunda Gromyko : "Herkesce bilindiği gibi, en azından 6 Amerikan uçak gemisi Avrupa'yı çok "Sevmiş" benzer. Bu gemiler Avrupa sularında, Akdeniz'de ve yakınlarında, Avrupa denizlerini diğer denizlerle sınırlayan ve birinden ötekisine bir kaç dakikada geçilebilecek yerlerde dolaşmaktadırlar. Her uçak gemisi, nükleer silahlar yüklü 40 uçak taşımaktadır. Bütün bunlardan sonra biz, Sovyetler Birliği bunlara göz mü yumalım ? Uçak gemilerini görüşmelerde hesaba katmayalım mı ? Bu saçmalık olurdu. Suskunluğu ve gözyummayı öneren, bu gerçekleri görmemezlikten gelen her hükümet sorumsuzca davranıyor demektir" diyor.

ABD, kendi yandaşlarının nükleer roket gücünün, NATO'nun atom silahları potansiyeline dahil edilerek görüşülmesine hiç bir şekil de yanaşmıyordu. Bütün amaç, tüm uğraşı, her ne pahasına olursa olsun Avrupa'da nükleer üstünlüğün sağlanmasıydı.

Bu konu da 19 Nisan 1983 tarihinde J.W.Andropow şöyle dedi : "Durum gösteriyor ki, ABD'nin Cenevre görüşmelerindeki hedefi, NATO'nun zaten varolan atom silahları gücünü her ne pahasına olursa olsun yeni, vurucu gücü yüksek silahlarla genişletmektir. Azaltılmak için sadece Sovyet roketlerini öneriyorlar"...

Silahsızlanma görüşmeleri devamınca ABD'nin amacı, daha açık, daha berrak olarak ortaya çıktı: Sovyetler Birliği'ni yalnız batıda ve Avrupa'da değil, aynı zaman da doğu da ve Asya'da da tek taraflı silahsızlanmaya zorlamak. Washington Sovyetler Birliği'ne kendi şartlarını dikta ettirmek istiyordu: Sovyetler Birliği ülkesinin Asya kesimine roket yerleştirmeyecek.

Öte yandan Reagan delegasyonu, Cenevre görüşmelerini hede-
finden saptırmak için Asya'ya, Ölü denize, Hint Okyanusuna
ve uzak doğuya yerleştirilen ve Sovyetler Birliği'ne yöne-
lik çok sayıda ABD nükleer silahlarını gizlemektedir.

Bütün bu çabalar da Sovyetler Birliği'ni gerçekçi ve haklı
bir çözüm yolu bulunması konusunda uğraşılardan alıkoymadı.

3 Mayıs 1983'de J.W.Andropow, Sovyetler Birliği'nin, NATO'nun
sahip olduğundan fazla roket ve atom başlığı bulundur-
mamaya hazır olduğunu bildirdi. İngiliz ve Fransız roketle-
rinin atom başlıkları sayısının azaltılması halinde, Sov-
yetler Birliği orta menzilli roketlerinde kullanılan atom
başlıkları sayısının da eşit sayıya indirileceği söylendi.
Aynı dengelemenin Avrupa'ya yerleştirilmiş orta menzilli
uçaklarda da uygulanabileceğini belirtti. Sovyetler Birliği
böylece gerek atom taşıyıcı araçlarda ve gerekse atom baş-
lıklarını kapsayan nükleer silah potansiyeli konusunda Av-
rupa'da dengenin sağlanmasını önerdi.

Sovyetler Birliği'nin bu önerisi kabul edilmiş olsaydı, Sov-
yetlerin Avrupa kesimindeki orta menzilli roketleri ve bun-
ların başlık sayısı, SS-20 roketlerinin henüz yapılmadığı
1976 yılından daha az sayıda olacaktı.

Sovyetler Birliği'nin bu girişimi batılı ülkelerce yayılan,
Sovyetlerin, İngiliz ve Fransız roketleri sayısı kadar ro-
ket bulundurmaya hazır oluşunun, Sovyetlere bu roket çeşit-
lerinde çok sayıda atom başlığı üstünlüğü sağladığı uydur-
macasını çürüttü.

Sovyetler Birliğinin yukarıdaki önerisine batılı ülkeler,
"Detaylı olarak incelenecek" yanıtını verdiler. Fakat öneri-
ye resmi bir yanıt verilmedi. Buna karşı daha açık, fakat
başka bir yanıt geldi : Uygulanması 1983 yılı sonunda düşü-
nülen, ABD roketlerinin batı Avrupa'ya yerleştirilme hazır-
lıkları bütün hızıyla sürüyor.

Bu koşullar altında Sovyet hükümeti 28 Mayıs 1983'de yaptı-
ğı açıklamada : "Atom silahlarının Avrupa'ya yerleştirilme-

sinin sınırlandırılması ile ilgili anlaşma, eğer yeni ABD
roketlerinin bu bölgeye yerleştirilmesini anlaşma dışı bı-
rakır, bu roketlerin yerleştirilmesi de engellenmezse, Sov-
yetler Birliği ve onun yandaşlarının güvenliği daha da teh-
likeye gireceğinden, Sovyetler Birliği bu bölgede de karşı
etkili önlemleri zamanında alacaktır"...

ABD'nin sayesinde 2 yıldır çıkmazda bulunan Cenevre silah-
sızlanma görüşmelerini içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmak
için Sovyetler Birliği son aylarda yeni önerileri içeren
bir dizi önemli girişimlerde bulundu.

27 Ağustos 1983'de J.W.Andropow şu açıklamayı yaptı :
Her iki tarafca da kabul edilebilecek bir anlaşmanın sağ-
lanması halinde Sovyetler Birliği, ülkesinin Avrupa kes-
mindeki orta menzilli roketlerini, İngiliz ve Fransız ro-
ketleri sayısına indirmeye ve fazla sayıda roketleri yok
etmeye ve ülkenin başka bölgelerine yerleştirmemeye hazır-
dır. Böylece Sovyetler Birliği'nin sayıları azaltılacak SS-
20 roketlerini elinde tutarak, ülkesinin doğusuna yerleşt-
receği ve oradan da zamanla ülkenin Avrupa kesimine geri
aktaracağı konusunda uydurulan yalanlar çürütülmüş olmakta-
dır.

27 Ekim 1983'de Sovyetler Birliği yeni bir girişimle, an-
laşma sağlandığı takdirde, eşit sayıda patlayıcı başlıkla,
140 tane SS-20 roketine karşın, 162 İngiliz ve Fransız ro-
ketini kabul etmeye hazır olduğunu bildirdi. Sovyetler Bir-
liği ayrıca, Avrupa'daki nükleer silahlar konusunda her iki
tarafca da kabul edilebilecek bir anlaşmanın sağlanması ile
stratejik ortamda bir değişiklik olmadığı takdirde, ülkesi-
nin doğu kesimine yerleştirilen SS-20 roketlerini dondurma-
ya hazır olduğunu söyledi.

VAKİT GEÇMEDEN :

Avrupa'daki nükleer silahlar konusunda Cenevre görüşmeleri-
nin akışı böyle. Orta menzilli silahların yerleştirilme konu-

su 1,5 yıldır Sovyetler Birliği'nin tek yönlü uğraşı gösterdiği bir alan oldu. İlk önce batı Avrupa ülkelerine ulaşacak kapasitedeki Urallara yerleştirilmesi düşünülen roketlerin yerleştirme işlemi durduruldu. Cenevre görüşmeleri devamınca Sovyetler Birliği, Avrupa'daki çok sayıda orta menzilli roketini yoketti, hurdaya çıkardı. SS-20 roketleri kadar mesafeye uzanan, fakat patlama gücü bu roketlerden daha fazla olan Avrupa sınırına yerleşik SS-5 roketlerini savunma plânından tamamen çıkardı.

Sovyetler Birliği'nin iyi niyetli bütün bu önerilerini ABD sadece "Sıfır çözüm", "Ara çözüm" ve Reagan'ın 27.10.1983' de açıkladığı ve hiç bir yenilik getirmeyen "Yeni girişim" ile yanıtladı.

ABD, Cenevre görüşmeleri süresince Sovyetler Birliği önerilerine tek bir adımla dahi yanaşmadı. Her iki tarafca kabul edilebilecek bir anlaşmanın meydana getirilmesi için hiç bir zahmete girmede. Pershing 2 ve Cruise Missiles roketlerini Avrupa'ya yerleştirmeye başlamakla ABD Cenevre görüşmelerinin devamını gereksiz kıldı. Daha doğrusu, ABD görüşmeleri tek taraflı yarıda bıraktı.

Cenevre görüşmelerinden başarılı, olumlu sonuçlar alınabildi. Fakat Reagan sonuç alınmaması, yarıda kalması için elinden gelen herşeyi yaptı. FAC, İngiliz, İtalyan hükümetleri Washington'a yardımcı oldu. ABD ve onun yandaşlarının hedefi olan, Sovyetler Birliği'ne ve Sosyalist ülkelere karşı askersel alanda üstünlük sağlama düşüncelerinin gerçekleşmesi, 30 Kasım 1981'de Beyaz Saray'ın "Sıfır çözüm" önerisiyle Cenevre'ye gelmesinde olduğu gibi, bugün de imkânsızdır.

Bu broşür, "APN-Verlag'ın Genfer Verhandlungen Gescheitert: Wegen Wen und Weshalb ?" broşüründen yararlanılarak hazırlanmıştır.